

Nr 543

Av herr **Hagberg**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 76, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

I proposition nr 76 framlägger finansministern förslag om vissa reformer på familjebeskattningsens område. Propositionen bygger i det väsentligaste på 1957 års sambeskattningsrevisions enhälliga betänkande. I ett betydelsefullt avseende har emellertid departementschefen avvikit från vad revisionen funnit lämpligt. Han föreslår sålunda, att sambeskattning skall äga rum även beträffande ogifta som sammanlever, nämligen om de tidigare varit gifta eller de gemensamt har eller har haft barn. Detta förslag kan jag inte godtaga.

Sambeskattningen av äkta makar har sin principiella motivering i den ekonomiska gemenskap som i ett äktenskap råder mellan makarna. Dessa har sålunda underhållsskyldighet mot varandra, och i detta ligger en rätt för makarna att komma i åtnjutande av samma standard. Man kan av denna anledning icke bedöma skatteförmågan hos den ene av makarna utan att ta hänsyn till den andre makens inkomst.

Dessa förutsättningar föreligger icke i s. k. samvetsäktenskap. Underhållsskyldighet föreligger icke här parterna emellan utan endast i förhållande till barn som parterna må ha gemensamt. Någon som helst rätt för endera parten att med utgångspunkt från den andres inkomster göra anspråk på en högre standard än hans egna inkomster må föranleda finns inte heller. Varje på rättslig eller skattemässiga synpunkter grundat skäl för en sambeskattning saknas alltså i dessa fall.

Det förhållandet att sambeskattningen av äkta makar stundom leder till en hårdare beskattning än om makarna taxerats var för sig har sedan länge föranlett hård kritik av sambeskattningen som sådan. Man måste räkna med att det nu framlagda förslaget om sambeskattning av ogifta likaledes kan komma att innebära skatteskärpningar. Detta ter sig direkt stötande. Särskilt torde detta bli fallet när det gäller personer som tidigare varit gifta. Den föreslagna regeln måste för dem framstå såsom innebärande en form av retroaktivitet och därigenom närmast såsom en rättsstridighet.

Jag hemställer alltså,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om sambeskattning i vissa fall av ogifta samboende och sålunda

1) antaga det till proposition nr 76 fogade förslaget till lag

om ändring av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med de ändringar att dels 65 § får nedan angiven lydelse, dels förslaget till anvisningar till 52 och 65 §§ avslås.

65 §.

Fråga huruvida skattskyldig haft barn eller icke eller om barn är att räkna som hemmavarande eller icke, liksom ock fråga om barns ålder skall bedömas efter förhållandena den 1 november året näst före taxeringsåret. Med barn avses jämväl styvbarn ävensom adopterat barn. Barn, som bor hos sina föräldrar, skall anses vara hemmavarande endast hos den ena av dem.

I fråga om skattskyldig, som ingått äktenskap under beskattningsåret, skola de för gift skattskyldig gällande bestämmelserna äga tillämpning först vid taxering för det därpå följande beskattningsåret.

De för — — — make avlidit.

Har eljest — — — för taxeringen.

(Se vidare anvisningarna.)

- 2) avslå Kungl. Maj:ts förslag om ändring av 22 § taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623); samt
- 3) antaga Kungl. Maj:ts förslag till förordning om ändring av uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272) med den ändringen att 4 § erhåller följande lydelse.

4 §.

2. mom. I skattetabellerna — — — ogift inkomstagare.

Gift med — — — av skattskyldig.

Gift, med — — — 2) avses.

Ogift skattskyldig — — — 2) avses.

Med ogift — — — eller hemskild.

Stockholm den 22 mars 1960

Erik Hagberg